

POSTANOWIENIE

21 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 26 stycznia 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Banku w W.

przeciwko J. R.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej J. R.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 24 listopada 2021 r., I ACa 1/21,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od J. R. na rzecz Banku W. kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;

III. przyznaje adwokat E. W. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Łodzi kwotę 4 050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych), w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Pozwana J. R. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 24 listopada 2021 r. Zaskarżonym wyrokiem Sąd drugiej instancji oddalił apelację pozwanej, wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 20

października 2020 r., którym utrzymano w mocy wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca uzasadniła jej oczywistą zasadnością (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wynikającą z nieważności postępowania przed Sądami obu instancji (art. 379 pkt 2 k.p.c.).

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód Bank w W. wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, względnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Instytucja tzw. przedsądu służy selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu, w ramach którego, Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej występuje, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie z uwagi na kwalifikowany charakter naruszenia przepisów prawa. Zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* dla każdego prawnika, który bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (zob. postanowienie SN z 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu

zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (zob. postanowienia SN: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, i z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17). Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienie SN z 28 stycznia 2022 r., I CSK 947/22).

Skarżąca oczywistej zasadności skargi kasacyjnej upatruje w nieważności postępowania przed Sądami obu instancji (art. 379 pkt 2 k.p.c.), wynikającej z nienależytego umocowania pełnomocnika procesowego powoda – r.pr. M. G.. W tym kontekście, zwrócić uwagę należy, że Sąd Najwyższy – zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c. – przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie zachodzi nieważność postępowania. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest jednak ewentualna nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyjaśniono, że uchybienia powodujące nieważność postępowania pierwszoinstancyjnego, mogłyby stanowić przedmiot badania w postępowaniu kasacyjnym jedynie pośrednio i o tyle, o ile skarżący zarzuciłby sądowi drugiej instancji – w ramach podstawy z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. – naruszenie art. 378 § 1 w zw. z art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (zob. wyroki SN: z 24 maja 2012 r., V CSK 255/11, i z 8 września 2021 r., II CSKP 2/21 oraz postanowienia SN: z 18 kwietnia 2018 r., II CSK 726/17; z 12 lipca 2019 r., I CSK 712/18; z 31 lipca 2018 r., I CSK 212/18; z 27 czerwca 2018 r., V CSK 69/18, i z 11 lipca 2023 r., I CSK 5146/22). Pozwana w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c., tego rodzaju zarzutów nie zgłosiła. Z uwagi na powyższe – już tylko z tej przyczyny – ewentualna nieważność postępowania przed Sądem Okręgowym, nie może stanowić przedmiotu badania w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy nie stwierdza również nieważności postępowania przed Sądem Apelacyjnym. Skarżąca nie ma racji twierdząc, że analiza postanowień umowy nr [...] z 13 listopada 2013 r. o powierzenie bankowi kredytującemu

prowadzenia działań w zakresie dochodzenia roszczeń, która została zawarta między powodem a Bank1 S.A. (obecnie Bank1 S.A.; jako tzw. bankiem kredytującym), nakazuje przyjąć, iż do udzielania pełnomocnictw procesowych adwokatom i radcom prawnym, uprawniony był jedynie powód. W postanowieniu zawartym w § 1 ust. 2 umowy wskazano, że powód udzieli bankowi kredytującemu pełnomocnictwa z prawem dalszego umocowania pełnomocników (substytucji) do podejmowania w imieniu powoda wszelkich czynności mających na celu dochodzenie roszczeń powoda względem dłużników z tytułu realizacji gwarancji. Jeżeli jednak byłoby to usprawiedliwione okolicznościami lub wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa, powód może udzielić bankowi kredytującemu pełnomocnictwa szczególnego do wykonania określonej czynności lub może udzielić pełnomocnictwa procesowego osobie wskazanej przez bank kredytujący i współpracujące z bankiem kredytującym, będącej adwokatem lub radcą prawnym (k.28). Wykładnia powołanego postanowienia umownego prowadzi do wniosku, że w odniesieniu do podejmowania czynności mających na celu dochodzenie roszczeń powoda wobec dłużników z tytułu zrealizowanych gwarancji, bank kredytujący był uprawniony do udzielania pełnomocnictw substytucyjnych adwokatom i radcom prawnym. W § 1 ust. 2 umowy wskazano bowiem jednoznacznie, że pełnomocnictwo udzielone bankowi kredytującemu, będzie zawierało upoważnienie dla banku kredytującego do dalszego umocowania pełnomocników (substytucji), nie ograniczając przy tym kręgu podmiotów mogących być pełnomocnikami, do podmiotów określonych kategorii. Wyłączenie uprawnienia banku kredytującego do udzielania pełnomocnictw procesowych adwokatom lub radcom prawnym, dotyczyło natomiast jedynie czynności o charakterze szczególnym, usprawiedliwionych okolicznościami lub wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa. Zwrócić uwagę należy przy tym, że z pełnomocnictwa nr [...] z 30 stycznia 2014 r., udzielonego przez powoda bankowi kredytującemu na podstawie § 1 ust. 2 umowy z 13 listopada 2013 r., wynika że zawiera ono umocowanie banku kredytującego do ustanawiania dalszych pełnomocników, w tym także pełnomocników procesowych (k.27). W konsekwencji udzielenie przez Bank1 S.A. pełnomocnictwa z 21 stycznia 2019 r. r.pr. M. G. do podejmowania czynności procesowych w postępowaniu cywilnym w celu dochodzenia roszczeń powoda

względem dłużników z tytułu realizacji gwarancji, nie wykraczało poza zakres umocowania banku kredytującego, który wynikał z umowy z 13 listopada 2013 r. oraz udzielonego na jej podstawie pełnomocnictwa z 30 stycznia 2014 r.

Skarżąca również nieskutecznie kwestionuje umocowanie pracowników powoda, którzy udzielili bankowi kredytującemu pełnomocnictwa z 30 stycznia 2014 r. D. D. oraz S. B.– udzielając tego pełnomocnictwa w imieniu powoda bankowi kredytującemu – legitymowali się pełnomocnictwami szczególnymi do składania w imieniu powoda oświadczeń woli, w tym w zakresie praw i obowiązków majątkowych w ramach wykonywanych przez bank czynności bankowych oraz czynności związanych z zrealizowaniem zadań dotyczących odzyskiwania należności banku, w ramach programu gwarancji *de minimis*, w tym do występowania przed sądami oraz udzielania dalszych pełnomocnictw w wyżej wymienionym zakresie (k.22,23). Z tego wynika, że D. D. oraz S. B. byli umocowani do udzielania dalszych pełnomocnictw obejmujących umocowanie do wykonywania czynności związanych z realizacją zadań dotyczących odzyskiwania należności banku, w ramach programu gwarancji *de minimis*, w tym także pełnomocnictw zawierających umocowanie do podejmowania czynności przed sądami przez pełnomocników procesowych, w szczególności adwokatów i radców prawnych.

W konsekwencji skarga kasacyjna oparta przez skarżącą na zarzucie nieważności postępowania przed Sądem Apelacyjnym, wynikającej z nienależytego umocowania pełnomocnika powoda – r.pr. M. G., okazała się nieskuteczna.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie znajdując również okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1935).

O kosztach nieodpłatnej pomocy prawnej orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października

2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 2631), a także § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r. poz. 1964) – mając na uwadze wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19.

[SOP]

[ms]